

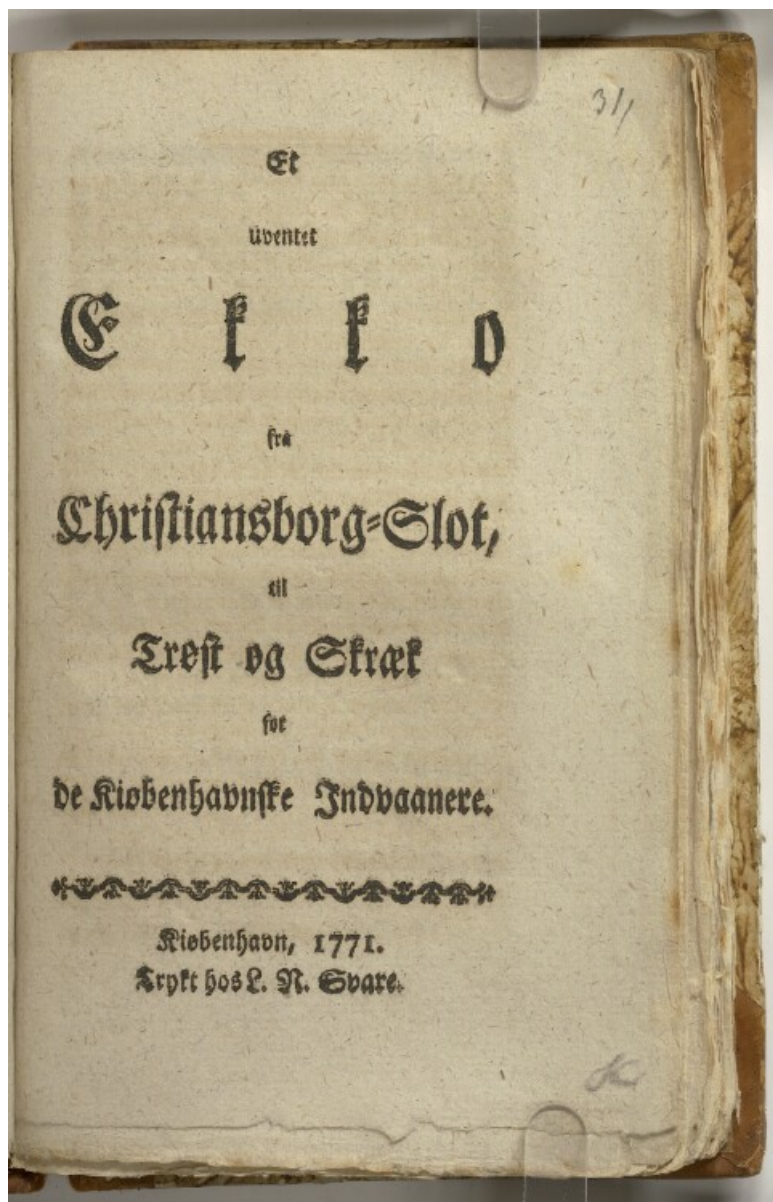
Titel: Et uventet Ekko fra Christiansborg-Slot til Trøst og Skræk for de Kiøbenhavnske Indvaanere.

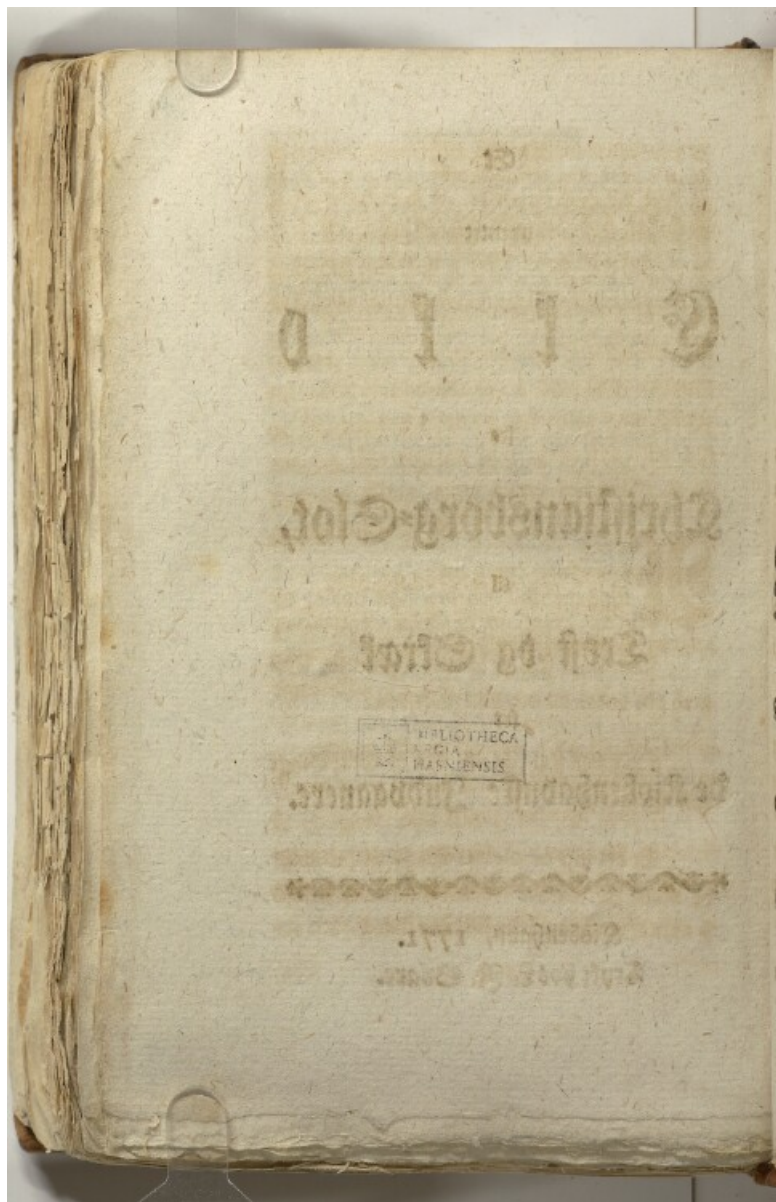
Citation: "Et uventet Ekko fra Christiansborg-Slot til Trøst og Skræk for de Kiøbenhavnske Indvaanere.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15*, L.N. Svare, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_015-shoot-workid1_015_031/facsimile.pdf (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Alting er i Bilde-Rede, siger nogle; al-
ting er ordentlig og lykkeligt siger andre
Men naar skal vi saae et afgjorende Bes-
greb om vores nu værende Skiebne?

Og hvem skal sige os, om vi ere lykkelige
eller ulykkelige?

Er det just en afgjort Sag, at det evige
og milde Forsyn har forandret sin Bestemmelse
over Danmark til det Værdste?

Nei, det kan jeg ikke troe; thi jeg har ikke den allermindeste Grund til at troe sigt.

Skal jeg i nogen Maade gjøre mit Facit paa, at den overordentlige Kierlighed, som det milde Forsyn har saa mange Aar, ja mange Aarhundrede tydelig vist over dette Rige, kan jeg ikke overtale mig til at troe, at den saasnart skulde være blevet forvandlet til en grandgivelsig Bredde.

Men lad os kuns ikke med den galloperende Berden gjøre blinde Slutninger, forend en nøie og upartist Undersøgning er gaaet i Forveien.

Mon ikke en Worden eller en for hastig Forandring har sat mange Borgere i den Tanke og gjort dem frugtsommelige med de Begreber, at nu var det klart, at nu vare alle Brede-Tankerne til Ende over Danmark, at nu vilde den Almægtige til at revangere sig.

Den

O! mædre Tænker! jeg kan ikke lide den
Borgar-Hierne, hvor I ere avlede.

Hvorfore skal det milde og naadige For-
syn have Skyld for det, som allene kan være
Causæ Secundæ af Menneſke-Handlinger?

Man maatte kiende lidet til Verden som
en Statsmand, hvis 'man ikke vidste eller ikke
vilde vide, at ved hver nye Regiering kan man
vente nye Forandringer, ja man bør vente
dem.

Den forrige eller afdøde Potentat kan jo
have havt en særskildt Tænke- og Regiere-Maa-
de, langt anderledes en den, der skal succede-
re ham.

Hvem vilde nu være saa ubillig eller, uris-
melig, at vente eller forlange, at en Estermand
skulde lade det blive ved den forrige og gamle
Stendrian, naar Estermanden kan haade saa

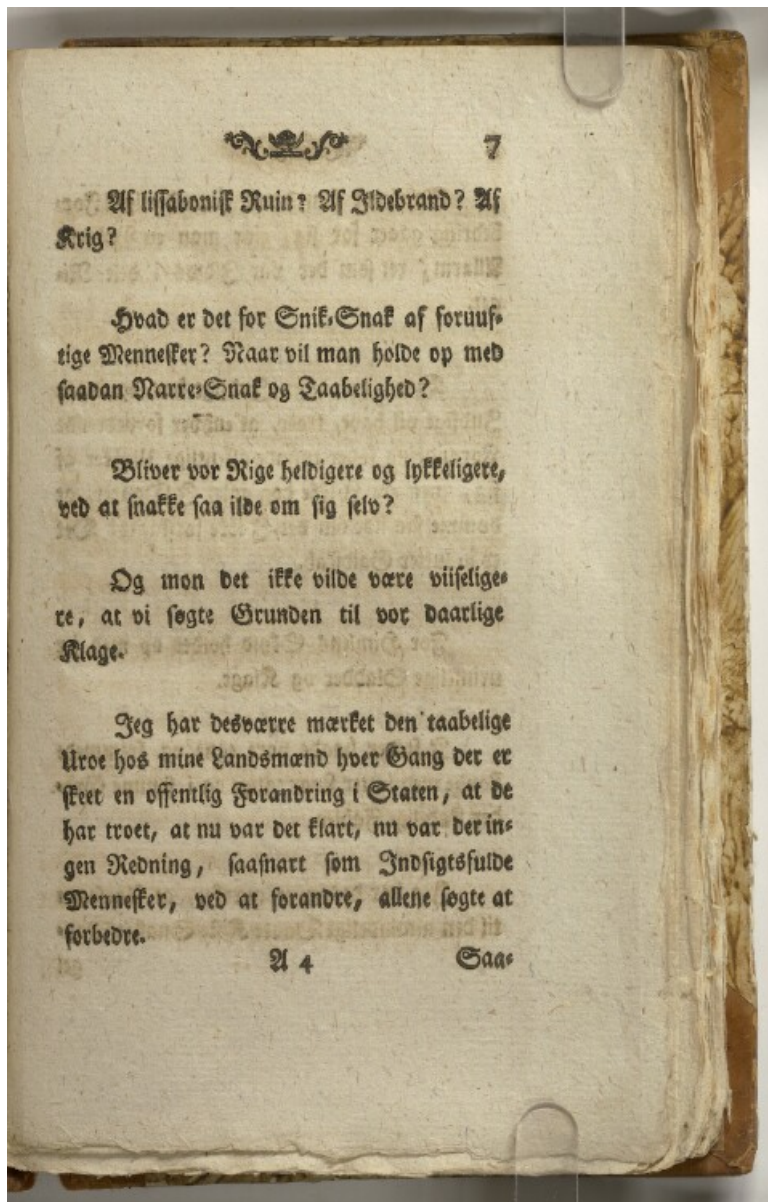
Naade og have Indsigt til at rette, ændre og forbedre mange Ting og Sager.

Hvorledes vil man nu høre sig saa latterlig ad, at indbilde os, at den Tilstand, der er iblant os, skal være en umiddelbar Følge af Guds Straf over Danmark?

Jeg hører daglig fra alle Kanter og Steder og i alle Selskaber, disse Ord: Nu er Guds Straf kommen over Danmark. Nu vil det gaae os snart som Lisabonerne. Nu vil Kjøbenhavn snart forgaae med Ildbrand.:

Nu vil vi snart faae Krig; med mere Narre Snak.

Skal nu være nye og efter Kongelig Indsigt og Naade rimelige Forandringer have Navn og Titel af Guds Straf?

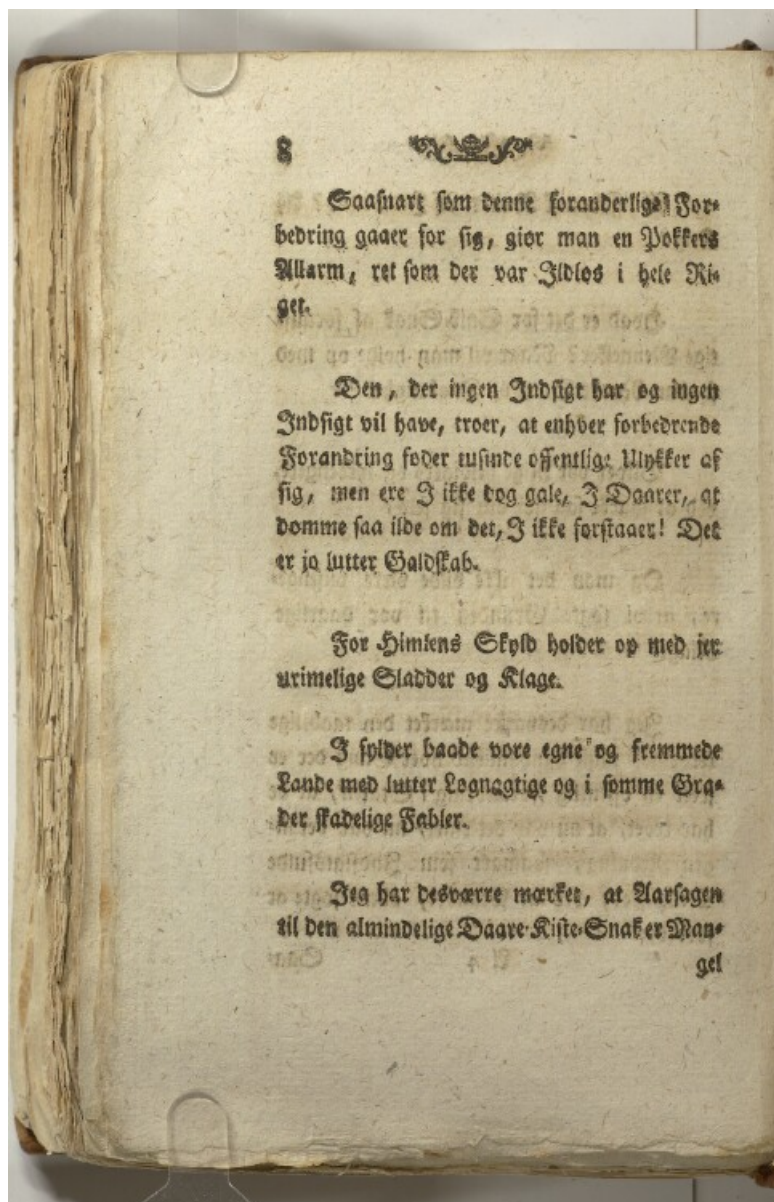
Uf lissabonisk Ruin? Uf Ildbrand? Uf
Krig?

Hvad er det for Enig. Snaak af foruuf-
tige Mennesker? Naar vil man holde op med
saadan Narre. Snaak og Taabelighed?

Bliver vor Rige heldigere og lykkeligere,
ved at snakke saa ilde om sig selv?

Og mon det ikke vilde være viiseliges-
re, at vi søgte Grunden til vor daarlige
Klage.

Jeg har desværre mærket den taabelige
Uroe hos mine Landsmænd hver Gang der ee
fæet en offentlig Forandring i Staten, at de
har troet, at nu var det klart, nu var der in-
gen Nedning, saasnart som Indsigtsfulde
Mennesker, ved at forandre, allene søgte at
forbedre.

gel paa rigtig og paalidelig Indsigt; den kunde vist faaes. Hvorfor ikke?

Men det søle Galop, at meentge Mandes Tanker gaaer udi, hindrer dem fra, at faae nogen Kundskab af dem der maaeskee vilde give, dem den.

Hvorfor skulde jeg være saa ubillig imod min egen Nation, at tænke den Forandring, der gaaer for sig, og som jeg ikke kan eller vil begribe, at være en Caprice rig paa skadelige og Fartige Følger.

Lad os sætte, at en Regierere her havde en langsom, velbetænk og gavmild Tænke- og Regiere-Maade, at hans ædle Herte har været maaeskee større end hans Undersaatter kunde taale, at, naar hans rige Haand har været oplukt, han da har deelt ud, saa længe der var noget i Haanden, at, naar en vis Mini-

ster kunde tale meer, end ordinaire, han da gav ham en Gave, som kunde passe sig paa en Konge, at, naar Een havde giort en Opdagelse, der kunde virkelig fortjene en Kiendelse, han da gjorde ham en Præsent, som kunde synes for stor for Misunderens Die, at han kasted et agtsom og upartist Die til den af hans Riges Sonner, der havde signaleret sig ved en eller anden god Gjerning, for at belønne ham, at han har indseet ved sin store Fornuft, helliget ved Naaden og hiulpen af Naturellet, at de Unyttige i Riget skulde tabe deres Embeder, fordi de formodentlig saae mere paa sig selv og paa Egenheder, end paa Rigets Vel.

Ead os saa sette, at en saadan Regierere bliver afløst ved en Regent af en hastig, naadig og af Nødvendighed sparsom Tanke- og Regieremaade, at hans ædle Hierte ikke kan være saa stor, som hans Undersaatter gierne ønskede det, at naar hans velsignede og naadige Haand

Haand er opløst, han da uddeler efter Skik og Raade, at naar en ærværdig Minister viis ser tydelig sin lykkelige Forstand og gode Raad, han da afpasser Kongegaven efter Hierningens mere eller mindre Nytte og Indflydelse i Staaten, at naar Een eller anden, var det end og en Bonde, kan giøre en eller anden invention, han da opmuntrer og aflegger ham med en saalelig Premie, at han ikke udmærker andre af Rigets Genier, end dem, der har havt gode Motiver i deres gode Handlinger, at han daglig bærer over med maadelige Subjekter, af Frygt for at faae værre.

Naar nu alle disse Sætninger ere, giørde og alle disse Kontraria støde sammen, skal saa Forsynet, forestillet under den bredeste Stilling have Skyld for de allernødvendigste Forandringer, kan de endskiont ikke i Klar slaae ind til store Lykker, dog kan slaae saadan ind ad Nare.

Nei;

Nei; hvem der kiender den mindste Gratte til det Heeles Natur, Art og Bessaffenhed, har et andet Die at see med, end meenige Mand.

Hvem der er bedre finder imod det Heele i Staten, end imod Personalia, der være sig egne eller andre, dommer ikke saa hastig væk, naar hans skadelige Indbildning end maatte være vandt til at gaae i Trav.

Førend han dommer væk, saa undersøger han noie, hvad det personlige, det færlige, der til Egennytten saa gierne nedhangende Seg har for en Indsydelse i og paa det Heele, og hvor stor det Heeles Gienkiertighed (eller Belønning) er igien til ham, om den er proportioneret, interesseret eller efter Maaden.

Han som kiender sin egen Dueltighed, uden enten at laane noget af egen Kiertighed,

el

eller af egen Indbildning, for at forstyrre den, veier den først selv paa Billigheds Vægt, før end han leverer den til Staten.

Overbeviist om den Pligt, at gjøre sig som en Lem af Staten til den meest dueelige Borgere, gjør han ikke usømmelige eller ubillige Fordringer, men tager til Takke med en Belønning, proportioneret efter hans Indsigt, hans Betsænkende og hans Gjernings virkelige og væsentlige Hæd.

Han er ikke saa urimelig, at skænke fra en foielig og artig Borgere til en misfornoiet og uroelig Skabning, fordi Staten ikke giver ham fede Belønninger for mindre Gjerninger.

Han veed og troer, at bliver hans Gjerning ikke ledsaget med Gave, er det hverken Statens eller Regiererens Skyld, men hans Gjerning

Gjernings Ringhed, da andres har været meget større, meget heldigere, meget nyttigere for det Heele, end hans.

Hvad vil han saa mere?

Han maae desuagtet beholde et taknemmeligt Herte, endskiont hans Gjerning ikke denne Gang blev udmærket, altsaa ikke heller denne Gang belønnet, siden andres Handlinger vare væsentligere nyttige, og slog ud i flere fordeelsfulde Greene for Staten, end hans.

Gid altsaa disse Overbeviisninger maatte føre med sig den Skræk og Trost, som vi alle ønske, og som Titus Bladet ikke forgieves har lovt!

Gid Skræk for de elendige og dumme Fæe, der har saa nedrigt et Herte, at dadle en Regiering, hvis Indhold de ikke forstaaer, og hvis Forandringer, dem uafvidende, hielper

per dem til at blive i mange Grader mere lyk-
salige, end de indbildte sig, eller nogensinde kun-
de vente, om ikke just strax, saa die kuns et
lidt.

Gid Trost for dem, der alletider har
meent Staten vel, og aldrig solt deres Hjerte
saavidt at være forsalden eller vanslægtet, at
de skulde fatte den allermindeste ugrundede Tvivl
til det verste om den nærværende Regiere-Maa-
de, som er i den Forsatning, at hvis ikke de
Forandringer, der skeer, skeedte, vilds den
snart kunde blive mere aftagelig, og forvolde
sande og Christne Borgeres hiertelige Bøn-
ner.

Lad derfor, Elendige og Blinde, af
Bagtale fare over det, som I endnu ere
for grønne om Næsen til at indsee, og klager
ikke længere over heel Skind; men har I Hier-
te til at gløse jer selv og Staten noget got, saa
at

arbejder med Flid, hver i sit, men lad hiertelike
Bønner til den Allerhøieste begynde, fortsætte og slutte eders Gierninger, saa skal I
saae Betsignelsen at mærke og see, og ikke komme til at lyde Forsynet paa, og eders Overmænd
for det, som er naturlige Folger af og nødvendige Forandringer i Tingene.

I lade først eders Hierte blive mere velsindede imod Staten, saa skal I see, at jeres Gierninger bliver og mere velsignede af Herren.

